

1	Algemeen Dagblad Rotterdam	Parool Amsterdam	9
2	Algemeen Handelsblad Amsterdam	De Telegraaf Amsterdam	10
3	Het Binnenhof Den Haag	De Tijd-Maasbode Amsterdam	11
4	Haagsche Courant Den Haag	Het Vaderland Den Haag	12
5	Haagsch Dagblad Den Haag	De Volkkrant Amsterdam	13
6	De Nieuwe Haagsche Crt. Den Haag	Alg. Ochtendbl. Het Vrije Volk Amsterdam	14
7	Nieuwe Rotterdamse Crt. Rotterdam		15
8	Nieuws v. d. Dag Amsterdam		16

Publikatie No.

LEO DOOPER, MARINUS FUIT, BOB TEN HOOPE:

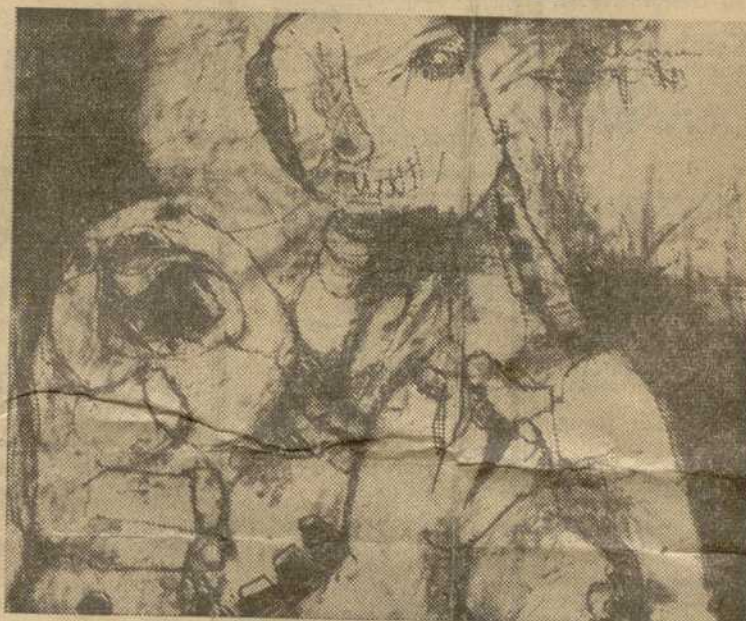
Jongeren die de realiteit met andere ogen zien

Actuele stroming
op Biennale in
Parijs bekroond

Op de Parijse jeugdbiennale zijn de Limburgse beeldhouwer Arthur Spronken en de Amsterdamse schilderes Ans Wortel bekroond. Dat Ans Wortel een prijs heeft gekregen voor haar inzending grafiek is niet toevallig; haar werk vertegenwoordigt een stroming die bijzonder actueel is. Een surrealisme dat ver afstaat van de fotografische verpakking waarin André Breton en de zijnen destijds hun ontdekkingen in de doolhof van het menselijk onderbewuste presenteerden.

Hallucinair

DE onwerkelijke droomsfeer van deze zg. orthodoxe surrealisten was meer een wetenschappelijk avontuur. Wat de jongeren van nu laten zien heeft te maken met een wezenlijke realiteit, een werkelijkheid, die zich niet in dromen afspeelt, maar wel degelijk bestaat. Opvallend is daarbij de verheugende manier, waarop zij de verbeelding van die andere werkelijkheid tot uitdrukking brengen, namelijk met middelen, die artistiek worden benut. Geen fotografisch nauwkeurige weergave, maar een uit het expressionisme en experimentele stromingen voortgekomen realisme. Ans Wortel toont dit realisme met een hallucinaire sfeer. Rob Otte en Peter Jansen uit Den Haag, die ook een inzending hebben op de Parijse biennale, sluiten zich bij deze actuele stroming, die internationaal de kop opsteekt, aan. De eerste met gra-

Tekening „Vechtende vrouwen” van Leo Dooper.

fiek en tekeningen, waarin het realisme een indringende kracht bezit, de tweede met zijn morbide schilderijen van lijkachtige figuren.

Monumentaal

EN er zijn meer voorbeelden, zoals de jonge tekenaar LEO DOOPER, die in de op nieuw gestarte galerie Prinsengracht 845 zijn eerste eenmans-expositie houdt, en met enige verschillen de in de Haarlemse kunstzaal DE ARK debuterende tekenaar MARINUS FUIT en de al wat oudere BOB TEN HOOPE, die na een uitgebreide tentoonstelling in Hamdorff nu beknopt uitkomt in De Knipscheer te Laren.

Dooper heeft meer gemeen met Ans Wortel en Otte, omdat ook hij werkt in een expressionistische trant. Zijn meestal grote tekeningen bezitten een monumentale forsheid, die wordt gevoed door een nerveus, maar vast schrift, dat door een boeiend gebruik van zacht of vet krijt op een soms

gewassen of voorbereide ondergrond een verrassend plastische werking krijgt. Dooper's onderwerp is de vrouw, of de combinatie van vrouw en kind, de moederfiguur. Het geeft zijn werk een barbaarse primitiviteit, die herinnert aan de vruchtbaarheidsymbolen van oude volken. Het vrouwelijke element is bij Dooper soms inderdaad uitgegroeid tot een symbool, soms in een schokkend verband, soms bijna lyrisch bewogen, maar altijd obsederend van hallucinaire, los van het onderwerp dat een enkele maal nog karikaturaal is vertekend. Dit bereikt tehebben houdt méér in dan een belofte voor zijn verdere ontwikkeling.

Zorgvuldig

Het debuut van Fuit is minder opvallend, omdat zijn werk is ontstaan in een sfeer van zorgvuldigheid. Uit een voorzichtig verwerven van de techniek werd als toevallig het surreële bewustzijn geboren. Toen Fuit zijn wezen herkende, wij-

zigde zich de technische benadering van het onderwerp vanzelf en werd de vormgeving lossier, vrijer van opvatting en frappant genoeg, expressionistisch getint. Deze ontdekking gaf Fuit de toevallige kans zich bij het actuele werkelijkheidsbeleven aan te sluiten. Zijn meest recente tekeningen zullen dan ook zijn artistieke groei moeten bepalen. Zijn schools vertrekpunt was slechts aanloop voor de durf zijn persoonlijkheid vrij te maken en ervan te getuigen.

Ommekeer

TEN HOOPE'S ontwikkeling loopt nagenoeg parallel aan die van Fuit. Ook hij moest de moed opbrengen zichzelf te zijn en zich los te maken van de vertrouwde werkelijkheid, die hij op talentvolle en bekwame manier vastlegde in landschappen, portretten en naakten. De laatste jaren werd er een dimensie zichtbaar in zijn werk die een ommekeer aankondigde. Een „Unheimische” spanning die koloriet en compositie van zijn landschappen en naakten ging bepalen. Die ommekeer heeft zich nu voltrokken en Ten Hoope blijkt erin geslaagd te zijn door te dringen tot en uiting te geven aan de andere werkelijkheid.

Op het thema van wat hij noemt „sursensualisme”, dat eenvoudig betekent: boven het sensuele uit, een toestand van magie, brengt hij zijn visie op het gevoel van menselijke vervreemding en eenzaamheid in beeld in meestal kleine schilderijen. Het verheugende is, dat de schilder zich daarbij niet verloochent. Wat tevens een houvast betekent voor de eventuele gevolgen die Ten Hoope met zijn problematisch avontuur bewust uitlokt. ED WINGEN